

Straatgras

Straatgras (Poa annua) is het bekendste onkruidgras. Het is genetisch zeer divers. Vrijwel wereldwijd handhaaft het zich gemakkelijk in zowel losse grond als tussen de straatstenen en in zeer kort gemaaide grasvegetaties. Met hoog intensief onderhoud en gebruik van veel 'plantgezondheidsmiddeltjes' kan het op korte termijn redelijk goede bespeelbare greens opleveren.

Als het lastig is de grasmatten groen en gesloten te houden, geldt soms de quick fix: 'liever straatgras dan geen gras'. Er zijn echter volop redenen om straatgras tot een absoluut minimum te beperken (< 10%). Decennialang gebruik van chemische pesticiden heeft nooit ander resultaat opgeleverd dan symptoombestrijding voor de korte termijn (productdenken). Straatgras verdringen vraagt een consequente en integrale aanpak (oplossingsgericht- en systeemdenken).

WAAROM Straatgras maakt elke grasmatten kwetsbaar.

Specifiek op de greens beïnvloedt het ook de speelkwaliteit nadelig: wisselvallige kwaliteit en minder betrouwbare balrol. Dit komt door de vrijwel jaarrond aanwezige bloeiaren, de veelal polvormige groeiwijze en een grover blad t.o.v. de gewenste fijnere grassen. Het aandeel en de verdeling van straatgras in de vegetatie maken hierin veel verschil.

Straatgras verweven in een green

Straatgras is vatbaar voor een groot aantal schimmels. Op de zeer kort gemaaide greens (= extra stress) betekent een fors aandeel straatgras een aanzienlijk risico. Straatgras is ook gevoelig voor droogte en vorst. Dit kan tijdelijk kale plekken in de grasmatten opleveren, waarin zich onkruiden kunnen vestigen. Of een nieuwe generatie straatgras.

BELANGRIJKE EIGENSCHAPPEN Straatgras heeft

een aantal eigenschappen die de soort concurrentiekrachtig maken in kort gemaaide grasvelden. Dit geldt zowel bij inzaai en doorzaai als in een gevestigde grasmatten.

- Straatgras bloeit vrijwel het jaar rond. 5 tot 7 generaties per jaar is vrij normaal. In stresstoestand (droogte, hitte) kan het al binnen 2 weken na kieming zaad zetten. Hierdoor is het zaad van straatgras vrijwel

STRAATGRAS VARIËTEITEN Straatgras kent een enorme genetische variatie. Er zijn vele ecotypen, aangepast aan zeer uiteenlopende groeiomstandigheden, waardoor het een zeer lastige concurrent is in vrijwel alle soorten grasvelden. De soortnaam 'annua' duidt op een eenjarige plant. Er bestaan echter ook tweejarige en overblijvende groeivormen.

- Het meest bekend en algemeen is de typische **kort levende polvormende variant** (Poa annua var. annua) met wat breder, vrij slap en lichtgekleurd blad, die vrijwel het hele jaar bloeit en (veel) zaad vormt.

- De **tweejarige en overblijvende ecotypen** (Poa annua var. reptans) maken ondergrondse en (onder natte omstandigheden) bovengrondse uitlopers. Het blad is doorgaans wat fijner en ze produceren minder zaad.

Beide variëteiten komen voor op de golfbaan. De meerjarige variant geeft een betere speelkwaliteit. Straatgras blijft een ongewenste soort vanwege de ziektegevoeligheid en de noodzaak van intensief onderhoud om de speelkwaliteit op peil te houden.

alom aanwezig. In grasvelden met veel straatgras is doorgaans zeer veel straatgraszaad aanwezig in de bovenste centimeter(s) van de toplaag. Bij inzaai en doorzaai is straatgras dan een geduchte concurrent voor de gewenste grassoorten.

- Bij voldoende vocht kiemt en groeit straatgras bij temperaturen vanaf 5 à 6 °C. Veel lager dan bijna alle golfgrassen. Hierdoor is het ook buiten het groeiseizoen in staat om open plekken in de grasmatten op te vullen. Voor de aanblik en het spel is dit in eerste instantie gunstig, maar het maakt de grasmatten wel kwetsbaarder.
- Straatgras komt voor op zeer uiteenlopende groeiplaatsen. Het groeit bij voorkeur in de volle zon tot licht schaduw op alle grondsoorten, zowel in losse grond als op sterk betreden en verdichte plaatsen, maar ook tussen stenen.
- Straatgras houdt van voedselrijke, vrij droge tot natte, maar niet te zure of te zoute grond. Gangbare adviesregimes voor bemesting en berekening bieden doorgaans prima omstandigheden voor de vestiging van straatgras. Met name ten opzichte van de fijne

Straatgras als afzonderlijke dotten in een green

golfgrassen vereist straatgras aanzienlijk meer vocht en voeding.

- Straatgras wortelt zelden dieper dan 5 à 6 centimeter en in golfgreens vaak niet meer dan enkele centimeters. Dit maakt de grasmat kwetsbaar voor intensieve belasting en gevoelig voor verdroging.
- In de vrije ruimte kan straatgras 25 à 30 cm hoog worden. Planten die van jongs af aan kort gemaaid worden, verdragen echter maaihoogtes tot ca. 2,5 mm en komen ook dan nog tot bloei.

STRAATGRAS-MANAGEMENT

Succes op langere termijn is alleen haalbaar als de kans op (her-)vestiging, herstel en groei van straatgras zoveel mogelijk wordt beperkt en tegelijk de gewenste grassen gestimuleerd worden. Het sturen in de concurrentieverhoudingen door o.a. het reguleren van vocht, voeding, lucht en licht is een typisch voorbeeld van Integrated Turfgrass Management. De aanpak van de kort gemaaide greens met fijne golfgrassen verschilt van de iets minder kort gemaaide tees, fairways en semirough.

Voorkom open plekken en verstoorde grond

Straatgras is een bijna alom aanwezig opportunist, die snel profiteert dankzij z'n pionierseigenschappen. Het is belangrijk om beschadigingen en een open grasmat zo snel mogelijk te herstellen door bijzaaien en doorzaaien met gewenste grassoorten en te zorgen voor voldoende herstelvermogen van de golfgrassen.

Voorkom verdichting

Als de concurrentiestrijd in de bovenste centimeters uitgevochten moet worden, is straatgras bijna per definitie de winnaar. De oppervlakkige beworteling en de snelle groei geven een belangrijk concurrentievoordeel ten opzichte van de fijne golfgrassen.

Uitdrogen

Straatgras heeft korte wortels, maar vraagt voor z'n snelle groei veel water. Een droge, zeer goed waterdoorlatende toplaag en (zeer) terughoudend beregenen (handwater) zijn essentieel. Uitdrogen is een beproefde methode, maar alleen mogelijk met voldoende diepe beworteling van de gewenste grassen.

Uithongeren

De snelle (jeugd)groei van straatgras vereist voldoende en gemakkelijk beschikbare voedingstoffen. Op greens met een schrale toplaag en goed wortelende fijne golfgrassen kan 'spoonfeeding' bijdragen aan het uithongeren van straatgras. Straatgras kiemt dan wel, maar verhongert snel.

WIE?

Spelers hebben meer invloed op de kwaliteit van de baan dan zij zelf vaak denken. Het begint allemaal met realistische verwachtingen. Het consequent repareren van pitch marks en divots is essentieel om straatgras zo weinig mogelijk ruimte te bieden. Beperkingen voor buggy's en handicarts zijn noodzakelijk voor het behoud van de grasmat onder natte en winterse omstandigheden. Bedenk dat onderhoud nodig is voor behoud en verbetering van de baan. 'Firmere' speelcondities zijn ook een gevolg van de transitie naar golfgrassen.

Het realiseren van structurele speelkwaliteit vraagt tijd en toewijding. Steun van het **management** (clubmanager, baancommissie etc) voor het greenkeepersteam is een vereiste. Denk aan afdoende middelen, tijd en goede afstemming tussen werkzaamheden (primair leidend) en de wedstrijdkalender. De omschakeling heeft invloed op de beleving van de baan en veroorzaakt soms extra hinder. Goede communicatie is nodig om de omschakeling zo soepel mogelijk te laten verlopen.

De strijd tegen straatgras is noodzakelijk voor structurele speelkwaliteit. Vakmanschap en vasthoudendheid van de **greenkeepers** zijn vereisten. De juiste maatregelen, het juiste moment, de juiste dosering en zorgvuldige uitvoering zijn voorwaarden voor succes. Tijdelijke hinder voor het spel is helaas onvermijdelijk.

Mechanisch verwijderen

Door verticuteren, wiedeggen of maaifrezen wordt straatgras met wortel en al uit de grasmat getrokken. Het zijn gangbare methoden op sportvelden die met enige voorzichtigheid ook (pleksgewijs) op fairways en in de semi-rough gebruikt kunnen worden. Wiedeggen en maaifrezen zijn vooral geschikt in Engels raaigras en veldbeemdgras.

Nadeel van deze methoden is dat met het uittrekken van het straatgras direct een nieuw zaaibed ontstaat. Als veel bloeiaren aanwezig zijn, kan het materiaal het beste direct worden opgevangen en afgevoerd.

De verstoring van het oppervlak door agressieve bewerkingen gaat niet goed samen met het inzetten op een groot aandeel roodzwengras.

Doorzaaien

Zeker in combinatie met mechanisch verwijderen en het opvullen van open plekken is het van belang dat de gewenste grassoorten aanwezig zijn en dat de kiem- en groeiomstandigheden geschikt zijn. Hierna regelmatig doorzaaien zorgt door verjonging en introductie van sterkere rassen voor meer weerstand van de grasmat.